

Kirsi Laasila

Varapääluottamusmies HUS,
SELYn hallituksen jäsen

Kirjoitan tätä kauniina kevätpäivänä koronapandemian myllertäneessä maailmassa. Pandemia on pakottanut muuttamaan totuttuja tapoja. Työmatka on oikeastaan ainoa sallittu matka, ulkomaille matkustamisesta voi vain haaveilla, mökkeilykin ollessa, ainakin osalle, hieman kyseenalainen vaihtoehto. Liikunta on siirtynyt kuntosaleista ulos, ja leipominen ja kokkailu on muodostunut monelle uudeksi harrastukseksi. Julkisessa terveydenhuollossa olemme ottaneet käyttöön uusia työskentelytapoja digiloikan myötä, etätö ja -vastaanotot ovat tulleet mahdollisiksi. Meistä on tullut etäkokousten Teams-ammattilaisia. Näitä työtapoja kannattaa jatkaa ja kehittää jatkossakin.

Terveydenhuollossa työskentelymme perusta on yhteistyö ja luottamus. Hoidamme potilasta yhteistyössä hänen kanssaan hänen luottaessa, että toimimme parhaan ammattitaitomme ja tietämyksemme perusteella. Työyhteisössä jokainen hoitaa oman osansa työnantajan luottaessa siihen, että tiukassakin tilanteessa potilaat ja annetut tehtävät hoidetaan. Me haluamme luottaa siihen, että työnantaja huolehtii velvollisuudestaan meitä kohtaan varmistamalla, etteivät työolosuhteet vaaranna terveyttämme ja saamme työstä asiallisen korvauksen. Valitettavasti olemme kuulleet uutisia suojarusteiden puutteesta ja

Neuvottelujen ja koronan kevät!

huonosta laadusta, kollegoiden sairastumisista ja kuolemista maailmalla, ja myös meillä Suomessa. Työturvallisuuden tulisi aina olla yksi työnantajan tärkeimmistä prioriteeteista.

Osaava, motivoitunut ja sitoutunut työntekijä on työnantajan parasta pääomaa. Yhteistoiminnalla (YT) pyritään varmistamaan työnantajan ja henkilöstön välistä jatkuvaa vuorovaikutusta, turvaamaan henkilöstön mahdollisuus neuvottelemalla osallistua ja vaikuttaa asemaansa ja työhönsä liittyviin asioihin. Yhteistoiminnan perustan, keskinäisen luottamuksen, merkitys korostuu poikkeustilan aikana. Huolestuttavia ovat paikallisessa neuvottelutoiminnassa

esiintyneet ongelmat jo ennen pandemiaa ja valmiuslain aikaa; YT-lakia, tai sen henkeä, ei aina ole noudatettu. Määritelmän mukaan neuvottelussa osapuolet pyrkivät keskustelemalla yhteisymmärrykseen asiassa, jossa heillä on erilaiset tavoitteet ja ratkaisumalli. YT-neuvotteluissa tulisi esittää suunniteltujen muutosten perusteet, vaikutukset ja vaihtoehdot. Usein neuvottelut on kuitenkin käyty vasta siinä vaiheessa, kun päätökset on jo tosiasiallisesti tehty. Valmiuslaki antaa mahdollisuuden poiketa tietyistä lepoaika, ylitönn tekemistä, vuosilomia ja irtisanomisaikaa koskevista sääöksistä, mutta mihin tahansa toimiin se ei oikeuta. On kuulunut työnantajista, jotka ovat pyrkineet valmiuslain nojalla tarpeettomasti muuttamaan mm. työaika ja esittämään jatkuvaa varallaoloa pandemian aikana ilman selvää perustetta.

” Työturvallisuuden tulisi aina olla yksi työnantajan tärkeimmistä prioriteeteista.

Puutteet yhteistoiminnassa eivät vahvista työntekijöiden motivaatiota tai sitoutumista työnantajaan, ja näin työnantaja tulee potkineeksi itseään nilkkaa.

Kevään aikana on käyty myös kuntapuolen TES-neuvotteluita. Miten työaikainen muutokset huomioidaan sopimuksessa ja mitä muutoksia laki aiheuttaa päivystämiseen? Sallitaanko edelleen joissakin tilanteissa 24 tunnin työrupeamat? Kirjataanko sopimukseen jotain säännöllisen työajan sijoittelusta? Neuvotteluista ei tietoja ole julkisuuteen tihkunut. Tätä kirjoittaessa

neuvottelut ovat keskeytyneet. Koronapandemia on heijastunut näihin neuvotteluihin. On jo kuulunut huolestuttavia

uutisia sairaanhoitopiirien taloudellisista vaikeuksista ja mahdollisuudesta aloittaa YT-neuvottelut koko henkilöstöä koskevista lomautuksista, jollei taloutta saada muilla keinoilla korjattua. Mitä pidempään tämä sopimukseton tilanne jatkuu, sitä vaikeampaa kuntapuolelle on saada edes yleistä tasoa olevat korotukset. Lääkäriliitto hyväksyi Lääkärisopimuksen, mutta koska kuntien yleinen virka- ja työehtosopimus sekä pääsopimuksen uudistaminen kaatui Tehyn ja Superin hylättyä sovintoesityksen, olemme edelleen ilman sopimusta. Juko on esittänyt, että tässä tilanteessa ryhdytään valmistelemaan erillisratkaisua ja neuvotellaan niiden järjestöjen kanssa, jotka ovat valmiita etsimään ratkaisua ja sopimaan. Nähtäväksi jää miten tässä käy.